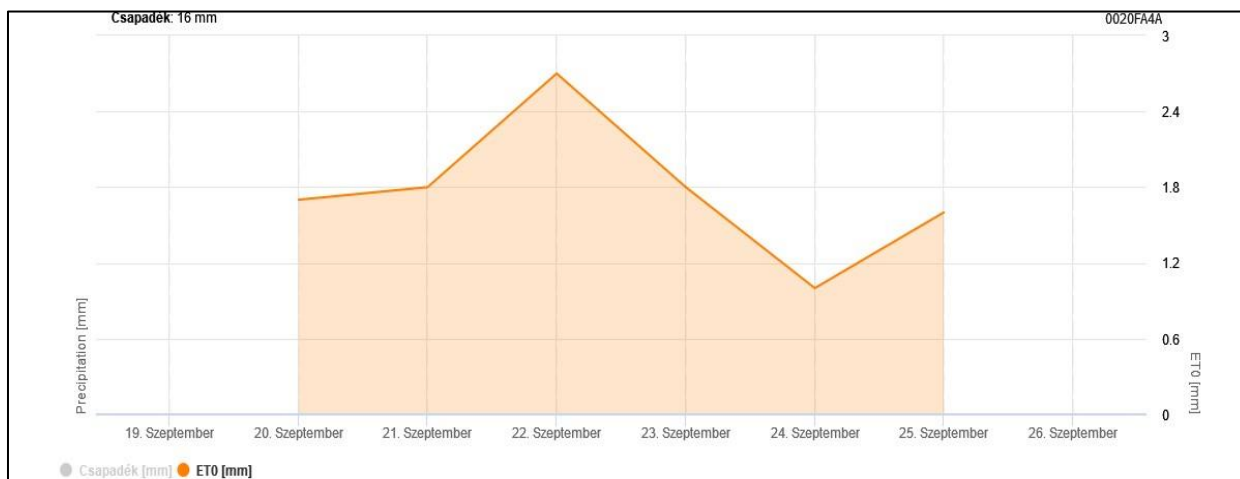

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

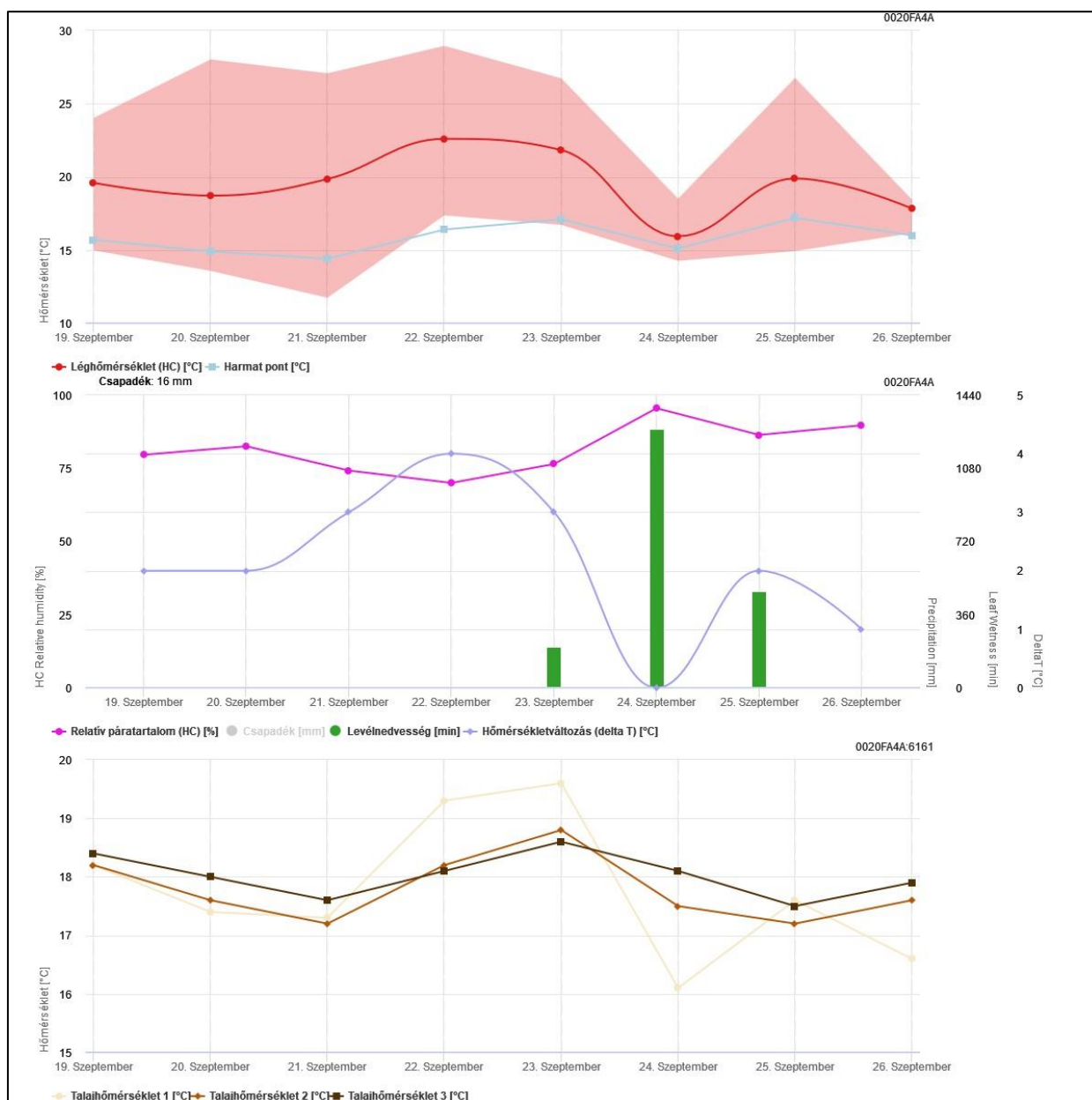
Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

Az elmúlt hét időjárását egy hullámzó frontrendszer alakította, melynek a hatására a hét második felében megyeszerte záporok, zivatarok alakultak ki. Jelentős mennyiségű csapadék csak szórványosan hullott, de időszakosan mindenütt megszűnt az aszály. A hőmérséklet a front hatására 4-5 °C-kal visszaesett, majd ismét emelkedni kezdett, a héten mért átlaghőmérséklet még így is 4 °C-kal meghaladja a sokéves átlagot. Megyénkben a napraforgó területek jelentős részét már betakarították, a fennmaradó területek betakarítása a csapadék miatt megállt.

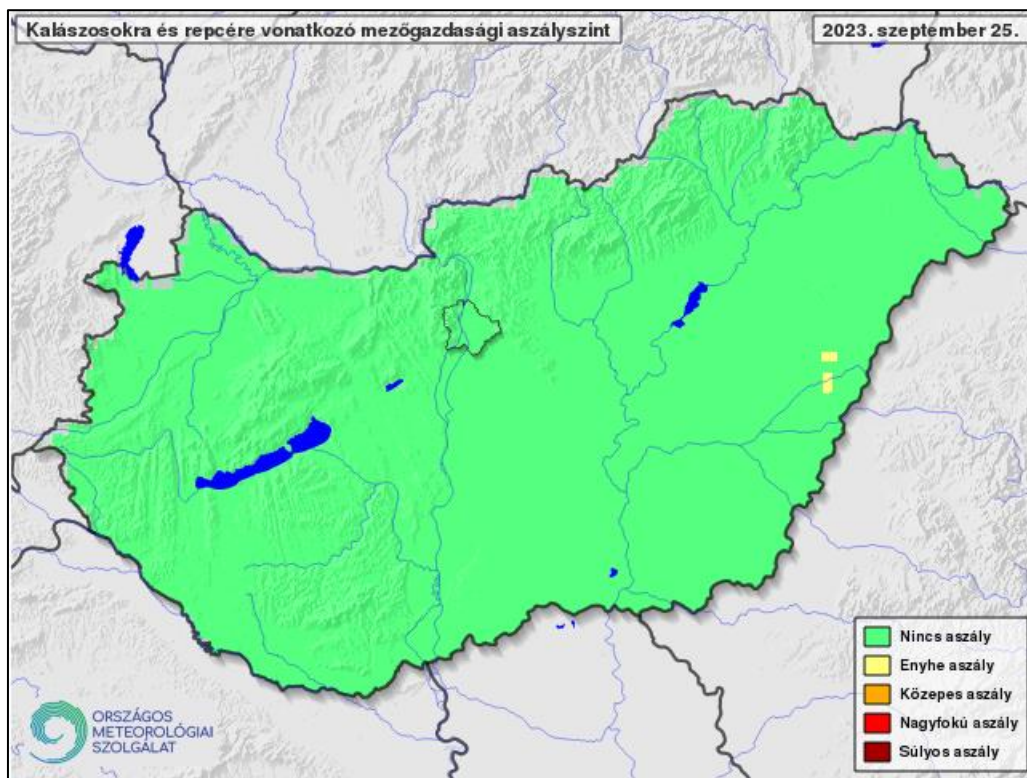
A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.09.19.-09.26.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A környezeti tényezők együttes alakulása Debrecen, 2023.09.19.-09.26.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

<https://www.met.hu/idojaras/agrometeorologia/aszalyinfo/>

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiaiák (38. hét)

Napraforgó: barnaérés-túlérés (BBCH 92)

Kukorica: teljes érés (BBCH 89)

Repce: száraz mag-szikleves-2-6 leveles állapot (BBCH 00-16)

Alma: szedésérettség (BBCH 87)

Polifág károsítók

Megyénkben a mezei pocok (*Microtus arvalis*) populáció még mindig növekszik. A repce táblákon a fertőzöttség mértéke közepes (4-7 db lakott járat/100m²), a lucerna táblákon erős (10-15 lakott járat/100m²). A repcében még jellemzően csak a „forgókba” jelentős a fertőzöttség, de napról-napra beljebb nyomul a pocok. A gabonatarlóba vetett „zöldítés” pocok rezervátor és akkumulátor területeként működik, ezért a szomszédos táblák kitétsége jelentős.

A pocok a táblára való betelepődését követően, **már csak roenticidekkel védekezhetünk „hatékonyan”**.

A pocok elleni védekezésre engedélyezett készítmények kijuttatható maximális dózisa, csak gyéritesre alkalmas, ezért a betelepedést követően haladéktalanul védekezni kell.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) szórványosan megjelent, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a napraforgóban

A napraforgó betakarítása megyszerte folyik, az állományokban a tenyészidőszak második felében felszaporodó gombás betegségek és a szeptemberi nyár felgyorsították az érést.

Az alternariás levélfoltosság (*Alternaria helianthi*, *A. helianthificiens*) fertőzés mértéke átlagos volt az idén, erősen fertőzött területek csak szórványosan fordultak elő.

A foma (*Phoma macdonaldii*) fertőzöttség is átlagos volt az idén, csak néhány fajtában volt megfigyelhető a felszaporodása a tenyészidőszak végén, de ekkor már nem okozott jelentős termésvesztést.

A fehérpenész (*Sclerotinia sclerotium*) fertőzés is átlagosnak volt mondható, a fertőzés mértékét 0,5-5% körül becsüljük.

A napraforgó rozsda (*Puccinia helianthi*) a tenyészidőszak második felében, végén dinamikus terjedt, ezért néhány fajtában, illetve a kései vetésekben közepes, szórványosan erős fertőzés alakult ki. A napraforgó rozsda a kései felszaporodása miatt már nem okozott jelentős termés kiesést.

Rhizopus spp okozta fertőzés szinte minden megtalálható, augusztusban-szeptemberben az intenzív terjedése volt megfigyelhető. A rhizopus fertőzöttség erősebb volt az előző évekhez képest, de jelentős gazdasági kárt önmagában nem okozott.

A hamuszürke szárkorhadás (*Macrophomina phaseolina*) kártétele az idén az előző évekhez képest alacsonyabb volt, de most is előfordultak erősen fertőzött táblák.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a kukoricában

A kukoricamoly (*Ostrinia nubilalis*) harmadik nemzedékének rajzása elkezdődött. A kukoricamoly harmadik nemzedéke hogy ki tud-e teljesen fejlődni, vagy csak csonka nemzedék lesz nagyban függ az elkövetkező hetek időjárásától. Megyében ez évben a kukoricamoly kártétele 10-15% között alakult, az első nemzedék kártétele gyengébb volt a megszokottnál a második nemzedék kártétele viszont átlagos volt.

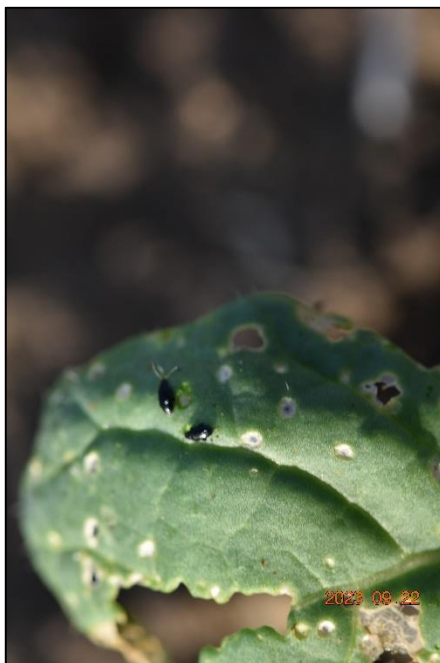
A gyapottok-bagolylepke (*Helicoverpa-armigera*) száma ismét nőtt a csapdákban. A harmadik nemzedék rajzása elkezdődött, de még mindig sok kifejlett hernyó van a csővégekben. A gyapottok-bagolylepke kártétele átlagosnak mondható.

A csapadékos időjárás kedvez a fuzárium fajok fertőzéséhez, ezért a kukoricamoly kártétellel érintett táblákon erősebb fertőzésre kell számítanunk.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a repcében

.A változatos csapadékviszonyok miatt a repcék jellemzően heterogén fejlettségűek, a szárazabb területeken csak foltokban kelt ki a repce.

A repcebolha (*Psylliodes crysocephala*) kártétele minden táblán megfigyelhető, a kártétel mértéke az előző héthez képest nőtt. A rovarölő szeres csávázás önmagában már nem biztosít megfelelő védelmet, a kártétel mértéke (10%<) a táblák többségén elérte a védekezési küszöbértéket, ezért védekezni kell ellene.

A repcebolha kártétele napról-napra nő

fotó: Nagy László

A repcedarázs (*Athalia rosae*) imágók is tömegesen jelen van az állományokban, elkezdődött a tojásrakás, de már az első hernyók is megjelentek.

A repcét a káposztalepke (*Pieris brassicae*) és különféle bagolylepke hernyók károsítják, ezért szükség lehet a védekezésre.

Kertészeti növények

Alma

A kánikulai időjárás miatt felgyorsult az alma érése, elkezdődött a betakarítás.

Az alma varasodás (*Venturia inaequalis*) fertőzés terjedése megállt, a fertőzött gyümölcsökön lévő foltok már nem nőttek.

Az almamoly (*Cydia pomonella*) második nemzedékének a rajzása befejeződött, az idén a harmadik nemzedék megjelenésére is számíthatunk.

Debrecen, 2023.09.26.